

Elverums- fullmakten og andre makter ¹/₁₂ 93

Jeg har en nabo med mange forunderlige tanker og ideer. Her om dagen kom vi i prat over skigarden igjen. Jeg fortalte ham at det i den seinere tid fra spesielt hold er blitt trukket i tvil om den såkalte Elverumsfullmakten grunnet seg på et legalt vedtak. Noen spesielle historikere reiser sterk tvil om gyldigheten av denne fullmakten, fikk jeg så vidt framført, før han kasta seg over meg med en rekke forunderlige uttalelser. Her kommer noen av dem: Kongen, regjering og Stortinget kom i april dagene 1940 i en svært presset situasjon. Det ville, i uoverskuelig framtid, bli vanskelig å forholde seg på normalt vis til landets lovgivende og kontrollerende makt, Stortinget. Det ble med andre ord nødvendig, inntil videre, å gi regjeringen (kongen) fullmakt til å klare seg på egen hånd inntil situasjonen ble normal igjen. En kan godt si det slik at parlamentarismen midlertidig ble satt ut av kraft. Nettopp dette var det som skjedde i Elverum i april dagene 1940. Dette var i seg sjøl en sterk handling, som det norske folket med rette er stolte av. Det var så langt fra noe forsøk på å føre folket bak lyset, men tvert imot en kjøreplan som satte

den norske regjeringen i stand til å løse Norge gjennom krigsåra på aller beste måte.

Men Elverumsfullmakten utgjorde da et voldsomt propagandaapparat, sjøl rikspagandastef Goebbels blir jo som en ynkelig læregutt i sammenligning, sa jeg. Naboen så rart på meg og spurte om jeg hadde glømt alle de titalls millioner uskyldige mennesker som nazistene hadde myrdet. Disse mordene hadde Goebbels vært med å gå i bresjen for og prøvd å rettferdiggjøre i propagandaen sin.

Ja — men, ved hjelp av Elverumsfullmakten ble det da vedtatt en ny skilsmisellov under krigen, og dersom det ikke var blitt innført dødsstraff kunne Henry Rinnan og hans hird fremdeles vært i live, svarte jeg. Han kunne vært god å ha for å ordne opp i all lovløsheten som omgir oss i dag. Tenk bare på alle uhumsketene på grunn av innvandringen og raseblandingen, fortsatte jeg.

Nå ristet naboen på hodet og fortalte meg at selv om det i april dagene 1940 ikke var blitt tid og anledning for Stortinget til å gi noen slik fullmakt til regjeringen, ville det vært kongens og regjeringens soleklare moralske plikt å opptre som de gjore under krigen i påvente av at et storting igjen kunne sammenkalles. Mener du virkelig at forræderne ville blitt mindre forrædere om Elverumsfullmakten hadde inneholdt noen feil og mangler? Og fortell meg samtidig i hvilke tilfeller nazistene holdt seg til lover, regler og avtaler, avsluttet han.

Ja — men, prøvde jeg meg igjen, men da så han bare på meg med et medlidende blick, vendte seg om og forsvant inn i sin egen hage. Den overbærende, medlidende holdningen hans ergrer meg kolossal. Hadde vi bare vært tilbake i de gode, gamle dagene, skulle jeg sannelig fått Gestapo til å ta ham litt i skole!

UFF